

Activitats paral·leles a l'exposició

Audicions comentades Pau Casals

Pau Casals: un català universal

Dijous 19 de febrer, a les 19 h

Joan Descalç, expresident de l'Associació Musical Pau Casals

Pau Casals és un català universal. Des de les arrels catalanes i des de la llengua, el mestre, l'interpret, el director i el compositor es projecta al món. La música, la batuta i el violoncel l'acompanyen en la seva lluita contra la tirania i la injustícia. Aquesta primera conferència ens permetrà contextualitzar la figura del personatge que va fer del binomi música-pau una veritable raó de viure.

L'Orquestra Pau Casals i l'Associació Obrera de Concerts

Dijous 26 de febrer, a les 19 h

Víctoria Palma, musicòloga

L'Orquestra Pau Casals i l'Associació Obrera de Concerts van ser, a partir de 1920 i 1925, respectivament, grans impulsores de les activitats musicals de Catalunya. Amb la creació de l'Orquestra, Pau Casals va complir un dels seus somnis: fer arribar la música simfònica arreu de Catalunya. Amb l'"Obrera", Casals va fer arribar la música clàssica als treballadors. La revolta militar de 1936 i la Guerra Civil que va seguir-la van posar fi a l'activitat musical de les dues institucions. Exiliat, Casals no tornaria mai més a Catalunya.

Pau Casals: el catalanisme, imatge d'una ideologia progressista d'ampli abast

Dijous 4 de març, a les 19 h

Jaume Comellas, professor de periodisme de la

Universitat Pompeu Fabra i director de la *Revista Musical Catalana*

La trajectòria de Pau Casals va transcendir en gran manera l'estricta àmbit musical, per projectar-se en el de les idees i el compromís cívic i polític. En aquest sentit, circumstàncies històriques específiques han atorgat un protagonisme molt acusat a la defensa de la identitat catalana. Tanmateix, aquesta és només una de les parcel·les en què es va manifestar un ideari progressista d'arrel humanista que van fer del músic una veu lúcida, valenta i compromesa en defensa dels ideals humans més elevats i transcendents de l'època de les grans dictadures.

Casals i Bach: un binomi inseparable

Dijous 11 de març, a les 19 h

Jaume Radigales, crític musical i professor de la Universitat Ramon Llull

La implicació de Casals per a fer possible l'estrena a Barcelona de la *Passió segons Sant Mateu*, la influència bachiana en les seves pròpies composicions (*El Pessebre*), com també el fet d'haver el fet d'haver possibilitat com a intèrpret la difusió mundial de les 6 *suites per a violoncel sol*, són alguns dels fets que inequívocament ens ajudaran a comprendre el paper fonamental que va tenir Pau Casals en el procés de redescobriments definitius de l'obra del compositor de Leipzig.

Pau Casals i el violoncel: més enllà de l'instrument

Dijous 25 de març, a les 19 h

Joan Pagès, violoncel·lista i director d'orquestra

"Tothom queda amablement endolcit en sentir el so del violoncel. Però quin contradictori disgust es produeix quan es manifesten les mancances tècniques que en altres instruments estan àmpliament solucionades." Aquest comentari crític del segle XIX causaria ràpidament en l'oblit després de l'impuls que Pau Casals donà a l'evolució del violoncel, que influí decisivament sobre les futures generacions de violoncel·listes. Amb exemples musicals, anècdotes i cites de diferents escoles modernes de violoncel d'arreu del món, ens endinsarem en l'aportació de Pau Casals a una nova manera de tocar el violoncel i a un nou concepte filosòfic a l'hora d'afrontar l'estudi d'un instrument.

Entrada lliure. Places limitades a la capacitat de la sala

Del 17 de febrer al 12 d'abril de 2004

Horari

De dilluns a dissabte, de 10 a 13 h i de 17 a 20 h

Diumenges i festius, d'11 a 14 h

Entrada lliure

Informació i inscripcions

Centre Social i Cultural de la Fundació "la Caixa"

Blondel, 3. 25002 Lleida

Tel.: 973 27 07 88. Fax: 973 27 48 89

Servei d'informació de la Fundació "la Caixa"

Tel.: 902 22 30 40

www.fundacio.lacaixa.es

info.fundacio@lacaixa.es

Visites

Grups escolars i col·lectius

Visites dinamitzades. Durada: 1 h 30 min

Visites comentades. Durada: 1 h

Nivells recomanats: alumnes de primària, ESO, cicles formatius, batxillerat i FP

De dilluns a divendres, horari lectiu

Presentació de les activitats educatives als professors

Dimarts 17 de febrer, a les 18.30 h

Públic en general

Visites comentades. Dijous i dissabtes, a les 19 h

Famílies

Visites familiars. Visita guiada per animadors en la qual nens i adults comparteixen l'experiència de visitar una exposició

Edat: a partir de 6 anys

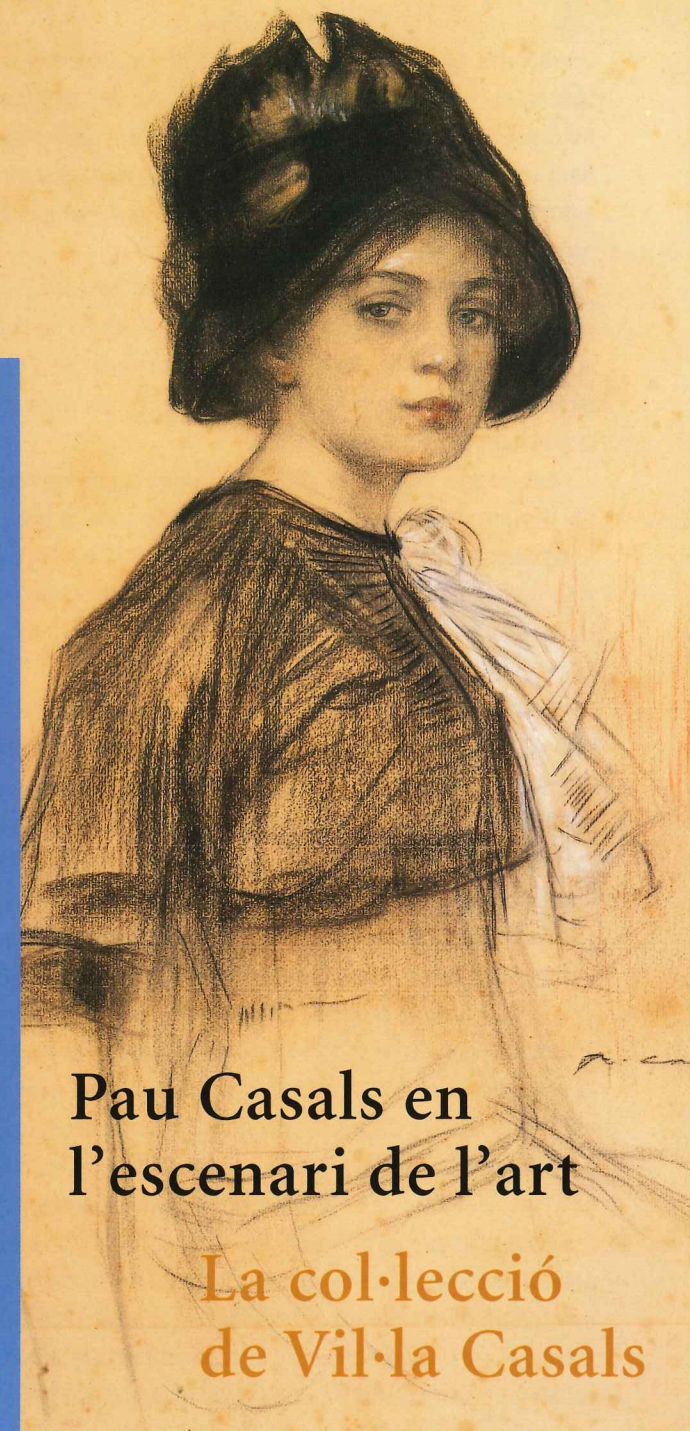
Dissabtes, a les 18 h, i diumenges, a les 12 h

Les visites són gratuïtes. Cal fer reserva prèvia

Fundació "la Caixa"

Cultura

Pau Casals en
l'escenari de l'art

La col·lecció
de Vil·la Casals

Eugène Carrière. Retrat femení (fragment), 1911. Museu Pau Casals, núm. inv. 420. Disseny: Jordi Ortiz-Palau Solà. Impressió: Grup 3. DL: B-27.930-2003

Fundació "la Caixa"

Un dia, des de l'exili, Pau Casals va confessar un desig a un amic: volia que tots els records de l'enyorada casa de la platja de Sant Salvador, que havia hagut d'abandonar el 1939, formessin part del patrimoni públic del seu país. Així va néixer la idea de convertir Vil·la Casals en un museu per tal de preservar-ne el llegat, una iniciativa que no es va consolidar fins al 1976. Amb tot, Vil·la Casals ja era un museu particular durant el període en què el músic hi va residir. Ell mateix va vetllar personalment perquè la casa es convertís en la representació de la seva imatge pública a través del valor de l'art, tant del plàstic com de l'arquitectònic.

Quan passeja per Vil·la Casals, el visitant descobreix una cara inexplorada del músic, la d'un entusiasta amant de les arts i un rigorós col·leccionista d'obres d'art. Més enllà de l'eminent músic i el gran home de pau reconegut arreu, la casa mostra la sensibilitat artística que Pau Casals va començar a cultivar de ben jove, amb el comte Morphy a Madrid i al voltant dels ambients artístics barcelonins i parisencs. És per aquest motiu que hem volgut que sigui la mateixa Vil·la Casals la que ens guiï al llarg d'aquesta exposició.

Des que va marxar de Catalunya, quan a penes tenia vint anys, Pau Casals sempre va pensar que tornaria per instal·lar-s'hi. Aquest moment va arribar l'any 1908, quan, a instàncies de la mare, va decidir comprar uns terrenys a tocar de la platja de Sant Salvador per construir-se una casa on, entre gira i gira, poder estiuajar i gaudir de la família. De fet, durant deu anys (del 1910 al 1919), Vil·la Casals va respondre a aquest ús: era una modesta torreta d'estiuatge, de planta baixa i pis. No va ser fins als anys vint, un cop fixada la seva residència a Barcelona, que la casa no es va convertir en la projecció dels seus anhels particulars.

L'edifici actual és fruit de dues intervencions arquitectòniques. En la primera, entre 1909 i 1910, el barceloní Francisco Solà en va construir el cos central i, en la segona, Antoni Puig Gairalt li va donar la fesomia que té avui. El projecte d'aquest arquitecte, datat el 1932, es va centrar en la redecoració de l'antiga estructura, en l'ampliació de la casa a l'est i l'oest, en el disseny del jardí i en la construcció d'una masia als terrenys adjacents del nord. La sala del Vigatà i el jardí –dedicat a la memòria de la mare del músic– són els espais més significatius d'aquesta actuació. L'harmonia entre arquitectura, escultura i natura fa del jardí un indret de majestat clàssica, subratllada per la presència del bell *Apol·lo* de Clarà, la galeria d'escultors i el *Nu femení* de Llimona que presideix l'estany. El conjunt decoratiu del Vigatà, traslladat íntegrament de la masia que Eusebi Güell tenia al parc homònim de Barcelona, atorga caràcter nobiliari a l'interior de Vil·la Casals.

Gairebé amb la mateixa celeritat amb la qual progressaven les obres d'ampliació i rehabilitació de la casa, Pau Casals va anar constituint la seva col·lecció de pintures i escultures dels artistes realistes catalans de més renom del final del segle XIX i el començament del XX, des dels realistes pròpiament dits fins als impressionistes i els expressionistes, passant pels cezanians i els adscrits als nous corrents de la nova objectivitat alemanya. La major part de les obres anaven destinades a l'estudi del primer pis i a la seva saleta annexa. En aquest indret, a diferència de la resta d'habitacions d'ús domèstic, el músic va fer que l'art, al marge de la seva funció decorativa, servís per a la fruïció estètica.

Aconsellat per galeristes i crítics, Pau Casals triava personalment les obres, després d'haver-les vist a les exposicions que organitzaven les galeries més importants de la Barcelona de l'època, sobretot les que promocionaven els artistes que es mantenien en els camins del realisme. Els artistes de la Sala Parés, amb Joan Anton Maragall al capdavant, i els de l'organització del crític Joan Merli es van convertir en els seus principals fons d'adquisició. La coherència del conjunt converteix la col·lecció de Vil·la Casals en una excel·lent selecció per reviuir cinquanta anys d'història de l'art realista català.

Laura Mercader

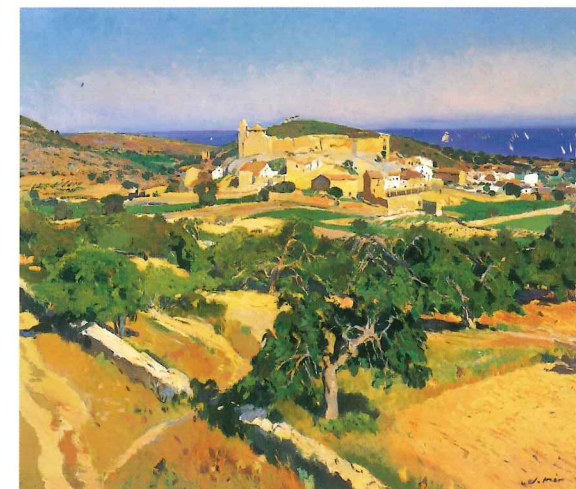
Josep Amat (1901-1991). *Barceloneta*, 1934

Oli sobre tela. 81 x 100 cm. Núm. inv. 368

Ramon Martí Alsina (1826-1894). *La dona del divan*, c. 1865

Oli sobre tela. 30 x 74 cm. Núm. inv. 388

Joaquim Mir (1873-1940). *Calafell*, 1928

Oli sobre tela. 96 x 111 cm. Núm. inv. 393